

3101

Vicklebyspö-
ket.

I Vickleby var det spöke hos en gumma, som hetter Fröholman. Hon bodde söder om kyrkan. Det var omkring år 1877. Ståle tjänade då hos Åsander i Frö.

Åsander var oppe och skulle se på det där spöket. Det grasetade om nätterna, och om dagarna satt det oppe i skorstenen.

Spökeriet började med att en natt så drog det täcket av gumman och vältade henne ur sängen.

Där var många präster och skulle läsa bort det, men de kunde inte. Prästen, som då var i Vickleby hette Stenberg. När han var där så sa spöket: "Va' ska du här om din fyllhund!" Det var sant att Stenberg söp rätt så mycke.

När Åsander var oppe hos Fröholman, så sa spöket till honom att han var en horbock. Ståle drog sej till minnes en komisk episod ur Åsanders liv. Det var när han jifte sej. Det var på sommaren. Brudparet och jästerna jick ute i trädgården och spatserade. Då knäppte han frun i en berså där var i trädgården.

Men sen till slut så kom det en präst dit, som hette Ber-

forts!

Ståle
maj 31 LNS

3101 Vicklebyspö-
ket.

sén. Han läste bort spöket. Då han kom sa spöket till
honom att han var en tjuv. Då sa Bersén att han hade ta-
git en kaka en gång i sin barndom, och det var i nöd.
"Du är stor nu," sa han till spöket, "men jag skall jöra
dig litem." Sen borrhade han ett hål vid fönstret, och jendm
det drev han ut spöket, och det bara gnällde och pep.

Ståle
maj 31 LNS

Det var en karl som var ute och brände tjära. Till honom kom skogsrådet. Hon var i skepnad av hans käring. Hon skulle komma till honom med mat vid den tiden. Men hur det var så undra karlen om det var riktigt ställt. När han stod och funderade på det så kom hans käring efter också. "Vad är du då för någon," sa han till skogsrådet, och kastade över henne en slev tjära. Vid det vände hon sig om och han såg då att hon var ihålig i ryggen.

Detta hade Ståles morfar talat om. Det hade hänt i Blekinge.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3101

Ståle
maj 31 LNS

Ö l a n d

Gräsgårds hd

Södra Möckleby sn.

4
Upptecknat, maj 1931;

efter ungdom i Gettlinge,

av Lage Nilsson, Ålebäck.

Löft på låra,

skelj på håra,

å låt parveln få sin gång.

Vävning och vävskyttelns gång.

Det kom en herr ridande,

och en dam gående,

och han bad att han skulle få stoppa sitt röda
emellan hennes båda röda.

Hon sa tack och han sa smack,

och så drog de av med stumpen.

Han gav henne ett körsbär.

Det var några pojkar och flickor på Gettlinge Berg och planterade skog. Jag stannade och pratade med dem, och de talade om några sådana här gåtor. Ett par hann jag inte att skriva opp.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3101

G å t o r .

Det var en gubbe och en käring. Käringen dog och gubben blev änkan. Han tyckte att han gärna ville ha något minne efter sin hustru, och när han tänkt på det lite och tänkt efter, så tyckte han att det var bäst att han tog fittan på henne. En vinter var han ute i skogen och körde och vaglade. Då jick tistelhanken av. Han kunde först inte begripa vad han skulle ta i stället för tistelhanken. Så kom han att tänka på fittan, som han bar på sig jämt i västfickan. Den tog han och satte dit. Sen körde han hem. När oxarna kom hem, stod lasset kvar i skogen, för det gav töjen i tistelhanken. På natten blev det frost. Då frös fittan ihop och lasset kom hem i lagården.

Berättat av Karl-Erik (Karl Eriksson), från Söderåkra socken på Småland, ung arbetare vid malkbruket i Degerhamn. Upptecknat av Lage Nilsson, Gårdby. 1931

På kortet, taget i Alockarängen, Ottenby, då konvaljerna blommade, syns Einar Andersson (Lunda), Karl-Erik och Joel.

Skriv endast på denna sida!

6

Ö l a n d
Gräsgårds hd och
Södra Möckleby sn.

Upptecknat efter
Einar Andersson från Lunda,
i Kastlösa sn, f. 1905;
av Lage Nilsson, Ålebäck.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3101

De påstår att de som ligger på magen och sover, dom människorna de ska dö jenom drunkning.

Jag skall ur minnet återje några folktraditioner som jag i dag har hört av en pojke, som bor på detta samma ställe som jag i Degerhamn. Det är Arvid Hellberg som berättade att vid Vålbötet i Gräsgård socken, som ligger vid Landsvägen nära vägen till Eketorp station, där är det otryggt. Hästarna stod som fastnitade i vägen ibland, när de kom förbi. Hellbergs far arbetade vid Degerhamn. Om kvällarna gick han hem till Gräsgård. Vid Tingstenen på Alvaret kom det en gång ett nystan framför honom. Det rullade före honom hela vägen till Torngård, och var sen med på Lnadsvägen också. Han försäkte med att sparka undan det men han kunde inte bli det kvitt. När han kom till Bockenbäcken, som går över landsvägen och ner till Östersjön, blev nystanet borta. En annan gång då han gick hem fick han vid Tingstenen följa med en svart spökhund.

3101

efter Arvid
Hellberg.
den 4 april
1931. Deger-
hamn. L N S

Ö l a n d

8

Gräsgårds hd och Södra Möckleby sn.

Uppt. av Lage Nilsson 1931.

Tranorna säger man skämtsamt i Möckleby socken, är östledarnas bärgselkarlar. Vid bärgseltiden på eftersomrarna kommer tranorna. De håller sej ute på alvaret. De hjälper östledarna med att bärga säden i alvarhorvorna. Östledarna kallas folket på östra Öland.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3101

En karl i Mörbylånga gick och plöjde på en åker. När han vid ett tillfälle vände sig om så såg han att det kom någon efter honom och gick i fåren. Det var en stor karl, som var klädd i sydväst och sjöstövlar och hade en halsduk om halsen, som sjömän brukar ha. Men han som plöjde, han tyckte inte att det var något märkvärdigt i det, utan han tänkte, att han skulle väl hålla på och ta fåren fram, så fick de väl tala vid varandra sen. Han tänkte ju att den där karen hade något ärende till honom. När han hade kört fram fåran och vände sej om och skulle se efter karlen, så var han väck, precis borta. Man trodde om detta, att det var ett sjövrak, som visat sig. Någon särskilt händelse sattes annars inte i samband med synen.

Det var två karlar i Mörbylånga som bägge söp mycke. De satt ofta och söp tillsammans. En gång kom de då överens om att den som dog först, skulle uppenbara sig för, den som levde längst.

Sen dog den ene av dem. En natt stod han vid den andres säng, och sade att ~~ax~~ han var i evigheten. Denne blev lite rädd över synen, så att hans gumma vaknade också. Men hon såg ingenting, men han talade om vad det var för henne. Det är hon som sen har berättat det vidare.

Vid vägen som går emellan Mörbylånga by och Betby ligger det tätt söder om där husen slutar i Mörbylånga en buske. Det är en tornbuske som växer där. I den har man för sig att man har sett lyse. En pojk, såg busken brinna, men när man sen nästa morgon såg efter, så hade inte busken brunnit, utan stod kvar likadan. Efter den brinnande busken i bibeln har man kallat den här busken för Abrahams Buske (som också det är ett bibliskt namn.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3101

Hj. Jungberg. 3
återberättat
april 31 LNF

På Småland vid Ölvingstorp ligger det på ett ställe en stor sten som heter Barnahall.

Om den har man följande att berätta.

Det var en piga som skulle få ett barn, och hon gick i gårdarna i byn och bad att hon skulle få tak över huvudet medan hon födde sitt barn. Men hon fick inte komma in på något ställe. Här på denna stenen skall hon sen ha fött barnet. På ena sidan av stenen syns det tydliga märken efter händer och fötter. De blev när hon kravlade opp på stenen. Oppe på hallen syns avtryckt en förjupning, där både pigan själv och barnet syns hur de ligger.

Man har också trott att stenarna har varit mjuka förr.

Riskast är det gott om i Småland. På skogsvägarna alla-
stans ikring ligger det såna där riskast. De har kommit
till på så sätt att det har varit någon, som har kört i-
hjul sig där, eller råkat ut för någon olycka, och bli-
vit ihjälslagen eller nånting. Det hände förr mycke mer
med sådana där händelser, då de var ute och körde. Det
kan man höra att det jorde på Öland också.

Det är brukligt än i dag att de som kommer förbi ett
riskast, skall kasta en kvist på det. Det jör de också,
och riskasten blir störr och störr för vart år. Många
bönder, när de kommer och kör, så hoppar de av och bry-
ter av en gren och kastar dit.

Öland
a o
Gjörgeus tid
Sören Kjellström
(Kjellström)

M. L. L. Milbr
Gärde
Per. av Ljungberg
månij 60 ad

Ljungberg. 5
april 31 LNS